

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2014. gada 9. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 22. panta 2. punkta otrā daļa — Veselības apdrošināšana — Citā dalībvalstī sniegta stacionārā aprūpe — Iepriekšējas atļaujas atteikums — Zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnisko preču trūkums

Lieta C-268/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Sibiu* (Rumānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 7. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 16. maijā, tiesvedībā

Elena Petru

pret

Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu,

Casa Națională de Asigurări de Sănătate.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], K. Toadere [*C. Toader*], E. Jarašūns [*E. Jarașiūnas*] (referents) un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretāre L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 26. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *E. Petru* vārdā – *R. Giura*, advokāts,

— *Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu* un *Casa Națională de Asigurări de Sănătate* vārdā – *F. Cioloboc* un *C. Fechete*, kā arī *L. Bogdan*, pārstāvji,

— Rumānijas valdības vārdā – *R.-I. Hațieganu* un *A.-L. Crișan*, kā arī *R. H. Radu*, pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *J. Beeko*, pārstāve, kurai palīdz *M. Gray*, *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *C. Gheorghiu* un *D. Martin*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 19. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 22. panta 2. punkta otro daļu Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 592/2008 (OV L 177, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1408/71”).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *E. Petru* un *Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu* (Sibiu reģionālā slimokase), kā arī *Casa Națională de Asigurări de Sănătate* (Valsts slimokase) par Vācijā notikušas stacionārās ārstēšanas izmaksām, kuras *E. Petru* lūdz atmaksāt kā zaudējumu atlīdzību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regulas Nr. 1408/71 22. pantā “Uzturēšanās ārpus kompetentās valsts. Atgriešanās vai pārcelšanās uz dzīvi citā dalībvalstī slimības vai maternitātes laikā. Nepieciešamība doties uz citu dalībvalsti, lai saņemtu pienācīgu ārstēšanu” ir paredzēts:

“1. Tādam darbiniekam vai pašnodarbinātai personai, kas atbilst kompetentās valsts tiesību aktu nosacījumiem par tiesībām uz pabalstiem, attiecīgi ņemot vērā 18. pantu, un

[..]

- c) kuram kompetentā institūcija ir atļāvusi doties uz citu dalībvalsti, lai saņemtu tur savam stāvoklim pienācīgu aprūpi,

ir tiesības:

- i) uz pabalstiem natūrā, ko kompetentās institūcijas vārdā nodrošina uzturēšanās [..] institūcija saskaņā ar tiesību aktiem, ko piemēro šī institūcija, tā, it kā viņš būtu tajā apdrošināts; kompetentās valsts tiesību akti tomēr reglamentē laika posma ilgumu, kurā tiek nodrošināti šie pabalsti;

[..]

2. [..]

Atļauju, kas pieprasīta saskaņā ar šā panta 1. punkta c) apakšpunktu, nevar atteikt, ja minētā ārstēšana ietilpst to pabalstu skaitā, ko nodrošina tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona dzīvojuši, un ja viņai šādu ārstēšanu nevar sniegt tādā termiņā, kāds parasti vajadzīgs, lai saņemtu minēto ārstēšanu dzīvesvietas valstī, ņemot vērā viņas pašreizējo veselības stāvokli un iespējamo slimības gaitu.

3. Darbinieka vai pašnodarbinātās personas ģimenes locekļiem analogiski piemēro 1. [..] un 2. punktu.

[..]”

- 4 Pamatojoties uz Padomes 1972. gada 21. marta Regulas Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1408/71 (OV L 74, 1. lpp.), 2. panta 1. punktu, Migrējošo darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma administratīvā komisija, kas paredzēta Regulas Nr. 1408/71 80. pantā, apstiprināja Regulas [Nr. 1408/71] 22. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta piemērošanai nepieciešamās apliecības paraugu, proti, veidlapu E 112.

Rumānijas tiesību akti

- 5 Likuma Nr. 95/2006 par veselības aprūpes sistēmas reformu (*Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 372, 2006. gada 28. aprīlis) 208. panta 3. punktā ir paredzēts:

“Veselības apdrošināšana ir obligāta, un tā darbojas kā vienota sistēma, un 2. punktā paredzētie mērķi tiek īstenoti, pamatojoties uz šādiem principiem:

- a) apdrošinātajām personām ir tiesības brīvi izvēlēties to slimokasi;
 - b) solidaritāte un subsidiaritāte līdzekļu iegūšanā un izmantošanā;
 - c) apdrošinātajām personām ir tiesības brīvi izvēlēties medicīnisko pakalpojumu sniedzējus, zāļu un medicīnisko ierīču piegādātājus, ievērojot šajā likumā un pamatlīgumā paredzētos nosacījumus;
 - d) direkcijas un vadības decentralizācija un autonomija;
 - e) obligāta veselības apdrošināšanas iemaksu veikšana valsts vienota veselības apdrošināšanas fonda izveidei;
 - f) apdrošināto personu, valsts un darba ņēmēju dalība valsts vienotā veselības apdrošināšanas fonda vadībā;
 - g) visu apdrošināto personu tiesības taisnīgā un nediskriminējošā veidā saņemt visus primāros medicīniskos pakalpojumus;
 - h) veselības apdrošināšanas sistēmas ietvaros īstenoto darbību pārskatāmība;
 - i) brīva konkurence starp pakalpojumu sniedzējiem, kas slēdz līgumus ar slimokasēm.”
- 6 Saskaņā ar 2008. gada 26. augusta Valsts slimokases priekšsēdētāja Dekrēta Nr. 592/2008 (*Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 592/2008*), ar kuru tiek apstiprināti noteikumi par to, kā veselības apdrošināšanas sistēmā Rumānijā izmantot veidlapas, kas izdotas, piemērojot Regulu Nr. 1408/71, kā arī Regulu Nr. 574/72 (*Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 648, 2008. gada 11. septembris), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Dekrētu Nr. 575/2009 (*Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 312, 2009. gada 12. maijs, un ar labojumiem, kas publicēti *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 461, 2009. gada 3. jūlijs), pielikuma 40. panta 1. punkta b) apakšpunktu:

“E 112 veidlapa ir domāta darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kuriem kompetentā iestāde ir atļāvusi doties uz citu dalībvalsti, lai tur saņemtu ārstniecības pakalpojumus.”

7 Šī dekrēta 40. panta 3. punktā ir paredzēts:

“E 112 veidlapas izdošanu gadījumā, kas paredzēts 1. punkta b) apakšpunktā, kompetentā iestāde nevar atteikt, ja attiecīgā ārstēšana ir norādīta to pakalpojumu sarakstā, kuri tiek sniegti, pamatojoties uz tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras teritorijā attiecīgā persona uzturas, un ja šī ārstēšana, ņemot vērā šīs personas pašreizējo veselības stāvokli un iespējamo slimības attīstību, nevar tai tikt sniegta tās dzīvesvietas dalībvalstī laika posmā, kas parasti nepieciešams, lai saņemtu attiecīgo ārstēšanu.”

8 Valsts slimokases Dekrēta Nr. 729/2009, ar kuru tiek apstiprināti noteikumu par to, kā atlīdzināmi un atmaksājami izdevumi par tādiem ārstniecības pakalpojumiem, kas sniegti saskaņā ar starptautiskiem nolīgumiem veselības aizsardzības jomā, kurus ir noslēgusi Rumānija (*Ordinul nr. 729/2009 al Casei Naționale a Asigurărilor de Sănătate pentru aprobarea Normelor metodologice privind rambursarea și recuperarea cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale cu prevederi în domeniul sănătății la care România este parte, Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 545, 2009. gada 5. augusts), pielikuma 8. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ja Rumānijas veselības apdrošināšanas sistēmā apdrošināta persona dodas uz citu Eiropas Savienības dalībvalsti, lai tur saņemtu ārstniecības pakalpojumus, bez iepriekšējas veselības apdrošināšanas iestādes, kurā tā ir apdrošināta, atļaujas, šī persona pati sedz sniegto ārstniecības pakalpojumu izmaksas.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 9 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *E. Petru* vairākus gadus cieš no smagām asinsvadu slimībām. 2007. gadā viņai bija miokarda infarkts, pēc kura viņai tika veikta ķirurģiska operācija. 2009. gadā *E. Petru* veselības stāvoklis pasliktinājās, un tādēļ viņa tika hospitalizēta Timișoaras *Institutul de Boli Cardiovasculare* (Sirds un asinsvadu slimību institūts) (Rumānija). Medicīnisko pārbaužu, kurām viņa tika pakļauta, rezultātā tika nolemts veikt atvērto sirds operāciju, lai aizstātu mitrālo vārstuli un ievietotu divas asinsvadu endoprotēzes.
- 10 Uzskatot, ka šīs slimnīcas materiālie apstākļi bija neapmierinoši šādas ķirurģiskas operācijas veikšanai, *E. Petru* nolēma doties uz kliniku Vācijā, kur šī operācija tika veikta. Šīs operācijas izmaksas un pēcoperācijas stacionārās ārstēšanas izmaksas sasniedza kopējo summa EUR 17 714,70 apmērā.
- 11 Pirms došanās uz Vāciju *E. Petru* lūdza *Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu* segt šīs operācijas izmaksas, balstoties uz E 112 veidlapu. Viņas lūgums, kas reģistrēts 2009. gada 2. martā, tika noraidīts, jo no ārstējošā ārsta atzinuma neesot izrietējis, ka attiecīgais medicīniskais pakalpojums, kas ir atzīstams par medicīnisko pamatpakalpojumu, saprātīgā laikposmā nevarēja tikt sniegts medicīnas iestādē Rumānijā, ņemot vērā viņas attiecīgā brīža veselības stāvokli un slimības iespējamo attīstību laikā.
- 12 2011. gada 2. novembrī *E. Petru* cēla civilprasību, lai *Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu* un *Casa Națională de Asigurări de Sănătate* tiktu piespriests viņai samaksāt EUR 17 714,70 Rumānijas levās kā zaudējumu atlīdzību. Lai pamatotu savu prasību, viņa norāda, ka hospitalizēšanas apstākļi Timișoaras *Institutul de Boli Cardiovasculare* bija īpaši neapmierinoši, trūkstot zālēm un pirmās nepieciešamības medicīnas precēm un neesot pietiekamam gultu skaitam, un ka paredzētās operācijas sarežģītības dēļ, kā arī slikto apstākļu dēļ viņa nolēma pamest šo iestādi un doties uz kliniku Vācijā.
- 13 Tā kā pirmās instances tiesa viņas prasību ar 2012. gada 5. oktobra spriedumu noraidīja, *E. Petru* iesniedza par to apelācijas sūdzību *Tribunalul Sibiu* (Sibiu apgabaltiesa).

- 14 Lai pamatotu šo apelācijas sūdzību, *E. Petru* atsaucas uz Likuma Nr. 95/2006 208. panta 3. punktu, Regulas Nr. 1408/71 22. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 2. punkta otro daļu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.
- 15 Atbildētājas pamatlietā lūdz noraidīt šo apelācijas sūdzību, norādot, ka *E. Petru* nav izpildījusi E 112 veidlapas izsniegšanas nosacījumus un ka viņa nav iesniegusi pierādījumus par neiespējamību saprātīgā termiņā saņemt attiecīgo medicīnisko pakalpojumu Rumānijā. Atbildētājas norāda Regulu Nr. 1408/71 un 574/72, Likuma Nr. 95/2006 un Dekrēta Nr. 592/2008, kas grozīts ar Dekrētu Nr. 575/2009, kā arī Dekrēta Nr. 729/2009 8. panta tiesību normas.
- 16 Iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietas puses nav vienisprātis par to, kā interpretēt valsts tiesību normas un Savienības tiesību normas, kas piemērojamas strīdam, kuru tā izskata un kura risinājums ir atkarīgs no Regulas Nr. 1408/71 22. panta interpretācijas.
- 17 Šādos apstākļos *Tribunalul Sibiu* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai neiespējamība saņemt ārstniecības pakalpojumu dzīvesvietas valstī Regulas [Nr. 1408/71] 22. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē ir interpretējama absolūtā vai relatīvā veidā, proti, vai situācija, kad, lai gan ķirurģisko operāciju dzīvesvietas valstī ir iespējams veikt saprātīgā laikposmā un no tehniskā viedokļa apmierinošā veidā, jo ir pieejami nepieciešamie speciālisti ar līdzvērtīgu profesionālo zināšanu līmeni, bet nav pieejamas zāles un pirmās nepieciešamības medicīniskās preces, ir pielīdzināma situācijai, kad nevar tikt nodrošināta nepieciešamā medicīniskā aprūpe šī noteikuma izpratnē?”

Par prejudiciālo jautājumu

Par pieņemamību

- 18 Rumānijas valdība, atgādinot, ka iesniedzējtiesai savā lūgumā sniegt prejudiciālo nolēmumu ir jādefinē faktiskie apstākļi, kuros iekļaujas jautājumi, kurus tā uzdod Tiesai, norāda, ka šajā lietā iesniedzējtiesa nav izklāstījusi pamatlietas faktus, kā tie ir noteikti, pamatojoties uz pierādījumiem iesniedzējtiesā, bet ir vienīgi atkārtojusi lietas dalībnieku apgalvojumus. *Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu* un *Casa Națională de Asigurări de Sănătate* uzskata, ka *E. Petru* apgalvotie fakti saistībā ar zāļu un pirmās nepieciešamības preču trūkumu, kuri ir uzdotā jautājuma pamatā, ir atspēkoti ar šiem pierādījumiem, līdz ar to šim jautājumam nav nekādas nozīmes minētā strīda atrisināšanā.
- 19 Turklāt Rumānijas valdība norāda, ka iesniedzējtiesa nav izskaidrojusi iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka atbilde uz tās jautājumu ir nepieciešama pamatlietas atrisināšanai.
- 20 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu izveidotā procedūra ir Tiesas un valsts tiesu sadarbības instruments, kura ietvaros pirmā sniedz otrajām tādas Savienības tiesību interpretācijas norādes, kas tām ir nepieciešamas, lai atrisinātu izskatāmās lietas (spriedumi *Geistbeck*, C-509/10, EU:C:2012:416, 47. punkts, un *Impacto Azul*, C-186/12, EU:C:2013:412, 26. punkts).
- 21 Šīs sadarbības ietvaros tikai valsts tiesai, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par paredzēto tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība (skat. it īpaši spriedumus *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 59. punkts, un *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, C-217/05, EU:C:2006:784, 16. punkts).

- 22 Lai ļautu Tiesai sniegt Savienības tiesību interpretāciju, kas ir noderīga valsts tiesai, Tiesas Reglamenta 94. pantā ir paredzēts, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu tostarp ir jāietver strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkums vai vismaz to faktu izklāsts, uz kuriem balstīti jautājumi, un to iemeslu izklāsts, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlītai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem.
- 23 Tā kā saistībā ar jautājumiem, kas attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, tiek piemērota atbilstības prezumpcija, Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlītas faktiskajiem apstākļiem un priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo faktisko un tiesību apstākļu, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. it īpaši spriedumus *Cipolla* u.c., C-94/04 un C-202/04, EU:C:2006:758, 25. punkts, kā arī *Chartered Institute of Patent Attorneys*, C-307/10, EU:C:2012:361, 32. punkts).
- 24 Šis nav šāds gadījums.
- 25 Pirmkārt, saistībā ar pamatlītas faktiem lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu sadaļā “Pieteikums par lietas ierosināšanu” ir izklāstīti *E. Petru* apgalvojumi un sadaļā “Fakti” ir izklāstīti faktiskie apstākļi, kas rezumēti šī sprieduma 9.–11. punktā. Lai gan iesniedzējtiesa šajā lūgumā nespriež par pušu iesniegtajiem dokumentālajiem pierādījumiem, lai pamatotu vai noraidītu šos apgalvojumus, un līdz ar to šajā tiesvedības stadijā nekonstatē zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču trūkumu, kurš ir prejudiciālā jautājuma pamatā, tā tādējādi vismaz izklāsta faktiskos apstākļus, uz kuriem ir balstīts šis jautājums.
- 26 Otrkārt, saistībā ar iemesliem, kas ir likuši iesniedzējtiesai jautāt par Regulas Nr. 1408/71 22. panta 2. punkta otrās daļas interpretāciju, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, tā kā pamatlītas puses nav vienprātis par šīs tiesību normas interpretāciju, iesniedzējtiesa jautā, vai tā ir piemērojama, ja neiespējamība veikt attiecīgo ārstēšanu dzīvesvietas dalībvalstī izriet no zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču trūkuma, un ka šī tiesa uzskata, ka atrisinājums, kas tiks sniegts pamatlītai, ir atkarīgs no atbildes uz šo jautājumu.
- 27 Tādējādi lūgtā interpretācija nav acīmredzami nesaistīta ar realitāti vai pamatlītas priekšmetu un izvirzītā problēma nav hipotētiska, bet attiecas uz pamatlītas pušu apskatītajiem faktiem, kurus ir jānoskaidro iesniedzējtiesai. Turklāt Tiesas rīcībā ir visi nepieciešamie apstākļi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz uzdoto jautājumu.
- 28 No tā izriet, ka šis jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 29 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1408/71 22. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka atļauja, kas ir prasīta šī paša panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā, nevar tikt atteikta, ja zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču dēļ attiecīgā stacionārā ārstēšana nevar tikt savlaicīgi sniegta sociāli apdrošinātās personas dzīvesvietas dalībvalstī.
- 30 Ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1408/71 22. panta 2. punkta otrajā daļā ir noteikti divi nosacījumi, kuru izpilde nosaka kompetentajai iestādei pienākumu izsniegt iepriekšējo atļauju, kuru lūgta, pamatojoties uz šī paša panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktu. Lai izpildītu pirmo nosacījumu, ir nepieciešams, lai attiecīgā veselības aprūpe būtu viens no pakalpojumiem, ko paredz tiesību akti dalībvalstī, kuras rezidents attiecīgā persona ir. Pirmā nosacījuma izpildei ir nepieciešams, lai attiecīgā aprūpe būtu viens no pakalpojumiem, kas paredzēti sociāli apdrošinātās personas dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktos. Otrais nosacījums ir izpildīts, ja aprūpi, ko minētā persona vēlas saņemt citā, nevis savas

dzīvesvietas dalībvalstī, ņemot vērā savu tā brīža veselības stāvokli un slimības iespējamo gaitu, tai nevar nodrošināt termiņā, kas ir parasti nepieciešams ārstēšanas saņemšanai dzīvesvietas dalībvalstī (šajā ziņā skat. spriedumu *Elchinov*, C-173/09, EU:C:2010:581, 53. un 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 31 Saistībā ar šo otro nosacījumu, uz kuru šajā lietā attiecas prejudiciālais jautājums, Tiesa jau ir nospriedusi, ka tajā norādītās atļaujas izsniegšanu nevar atteikt tad, ja identisku vai tikpat efektīvu ārstēšanu nevar savlaicīgi veikt ieinteresētās personas dzīvesvietas dalībvalstī (šajā ziņā skat. spriedumus *Inizan*, C-56/01, EU:C:2003:578, 45. un 60. punkts; *Watts*, C-372/04, EU:C:2006:325, 61. punkts, kā arī *Elchinov*, EU:C:2010:581, 65. punkts).
- 32 Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka, lai novērtētu, vai tikpat efektīvu pacienta ārstēšanu var savlaicīgi veikt viņa dzīvesvietas dalībvalstī, kompetentajai iestādei ir jāņem vērā visi katru konkrēto gadījumu raksturojošie apstākļi, pienācīgi ņemot vērā ne tikai pacienta veselības stāvokli atļaujas pieprasīšanas brīdī un attiecīgā gadījumā sāpju pakāpi vai to radītā traucējuma raksturu, kas, piemēram, varētu padarīt neiespējamu vai ļoti grūtu profesionālās darbības veikšanu, bet arī pacienta slimības vēsturi (spriedumi *Inizan*, EU:C:2003:578, 46. punkts; *Watts*, EU:C:2006:325, 62. punkts, un *Elchinov*, EU:C:2010:581, 66. punkts).
- 33 Šo apstākļu kopuma, kuri kompetentajai iestādei ir jāņem vērā, starpā var būt tāds zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču trūkuma konkrēts gadījums, kāds tas ir apgalvots pamatlietā. Kā to generāladvokāts ir norādījis savu secinājumu 25. punktā, Regulā Nr. 1408/71 22. panta 2. punkta otrajā daļā nav diferencēti dažādi iemesli, kuru dēļ konkrēts pakalpojums nevar tikt sniegts nepieciešamajā laikā. Šādu zāļu un medicīnas preču trūkums kā specifisku iekārtu vai specializētu kompetenču trūkums acīmredzami var padarīt neiespējamu identiskas ārstēšanas vai tāda paša līmeņa ārstēšanas efektivitātes savlaicīgu sniegšanu dzīvesvietas dalībvalstī.
- 34 Tomēr, kā to ir norādījušas Rumānijas valdība, Apvienotās Karalistes valdība, kā arī Eiropas Komisija, no iepriekš šī sprieduma 31. punktā minētās judikatūras izriet, ka šī neiespējamība ir jāizvērtē, pirmkārt, ņemot vērā visu dzīvesvietas dalībvalsts ārstniecības iestāžu, kas var sniegt attiecīgo ārstēšanu, līmeni un, otrkārt, ņemot vērā laika periodu, kurā šī ārstēšana var tikt savlaicīgi saņemta.
- 35 Saistībā ar pamatlietu Rumānijas valdība norāda, ka *E. Petru* bija tiesības vērsties pie jebkuras citas ārstniecības iestādes Rumānijā, kurai ir nepieciešamās iekārtas, lai veiktu viņai vajadzīgo operāciju. Rumānijas valdība arī norāda, tāpat kā atbildētājas pamatlietā, ka ārstējošā ārsta ziņojumā bija norādīts, ka šī operācija bija jāveic trīs mēnešu laikā. Tādējādi, ja fakti, kurus norāda *E. Petru* attiecībā uz zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču trūkumu Timișoaras *Institutul de Boli Cardiovasculare*, tiek konstatēti, iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai būtu bijis iespējams veikt šo operāciju šajā termiņā citā Rumānijas ārstniecības iestādē.
- 36 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1408/71 22. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka atļauja, kas ir paredzēta šī paša panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā, nevar tikt atteikta, ja zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču dēļ attiecīgā stacionārā ārstēšana nevar tikt savlaicīgi sniegta sociāli apdrošinātās personas dzīvesvietas dalībvalstī. Šī neiespējamība ir jāizvērtē, ņemot vērā visu dzīvesvietas dalībvalsts ārstniecības iestāžu, kas var sniegt attiecīgo ārstēšanu, līmeni un ņemot vērā laika periodu, kurā šī ārstēšana var tikt savlaicīgi saņemta.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 37 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 592/2008, 22. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka atļauja, kas ir paredzēta šī paša panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā, nevar tikt atteikta, ja zāļu un pirmās nepieciešamības medicīnas preču dēļ attiecīgā stacionārā ārstēšana nevar tikt savlaicīgi sniegta sociāli apdrošinātās personas dzīvesvietas dalībvalstī. Šī neiespējamība ir jāizvērtē, ņemot vērā visu dzīvesvietas dalībvalsts ārstniecības iestāžu, kas var sniegt attiecīgo ārstēšanu, līmeni un ņemot vērā laika periodu, kurā šī ārstēšana var tikt savlaicīgi saņemta.

[Paraksti]